

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 2

hogsta.domstolen@dom.se
Sänds endast via e-post

dNovo®

Advokatfirman dNovo
Göteborg AB
Box 2115, 403 12 Göteborg

HÖGSTA DOMSTOLEN
Besöksadress
R 2 Kaserntorget 6, Göteborg

INKOM: 2020-12-08

MÅLNR: Ö 5888-20

AKTBIL: 3

Bankgiro 5172-2833
Org nr 559074-4818

Göteborg den 7 december 2020

KOMPLETTERING ÖVERKLAGAN

Ö 5888-20; Svenska Europainkasso AB ("Europainkasso") ././ Sven Hedenhult

I egenskap av ombud för Svenska Europainkasso AB ("Europainkasso") får jag i enlighet med beviljat anstånd enligt följande.

1 BAKGRUND

- 1.1 Målet rör fråga om preskription och förvaltarskap enligt 11 kap föräldrabalken.
- 1.2 Europainkasso är ett inkassobolag som driver in både kunders fordringar och egna, förvärvade, fordringar. Europainkasso hanterar en fordran mot Sven Hedenhult. Ursprunglig borgenär är CMT Telecom Sweden AB och avser telefoni. Det är en konsumentfordran med tre års preskriptionstid. Fordran har fastställs genom kronofogdemyndighetens utslag nr 24-19729-04, daterat 2004-10-05. Europainkasso förvärvade fordran under 2004. Målet låg för verkställighet hos kronofogdemyndigheten direkt efter att fordran fastställts och återredovisades 2006-10-19. Europainkasso har därefter löpande sänt brev med preskriptionsbrytande innehåll gällande skulden till Hedenhult.
- 1.3 Sven Hedenhult blev 2005-12-22 ställd under förvaltarskap med omfattningen bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Förvaltare är nu Evy Sandström, syster till Sven Hedenhult.
- 1.4 Europainkasso AB ansökte 2019-08-14 hos kronofogdemyndigheten om verkställighet. Sven Hedenhult bestred verkställighet genom sin förvaltare Evy Sandström. Kronofogdemyndigheten avlog invändningen och beslutade att verkställighet av utslaget fick ske. Efter överklagande har Luleå tingsrätt och

därefter Hovrätten för Övre Norrland förordnat att verkställighet inte får ske eftersom fordran är preskriberad.

2 SKÄL SOM ÅBEROPAS FÖR ATT PRÖVNINGSTILLSTÅND SKA MEDDELAS

- 2.1 Det saknas vägledande avgörande som berör vad som gäller för att uppnå preskriptionsavbrott då en gäldenär är satt under förvaltarens skap.
- 2.2 Hovrätten har i sitt beslut ansett att de skriftliga erinringar som Europainkasso sänt till Sven Hedenhult inte haft preskriptionsbrytande effekt enligt 5 § preskriptionslagen på grund av att Hedenhult varit satt under förvaltarens skap då dessa sänts till honom. Hovrätten har angett att Hedenhult på grund av förvaltarens skapet inte haft behörighet att ta emot preskriptionsbrytande meddelanden. Europainkassos fordran har därför hunnit preskriberas innan Europainkasso började sända erinringar om skulden till förvaltaren.
- 2.3 Hovrätten har i skälen hänvisat till att det i doktrin angetts att den som har rätt att ta emot påbud också bör vara behörig mottagare av preskriptionsbrytande meddelanden. Hänvisning sker till Stefan Lindskogs bok Preskription. I boken anger dock Lindskog också att man nog i allmänhet med hänsyn till att preskriptionseffekten är ganska drastisk bör se med en viss välvilja på den borgenär som på ett förnuftigt sätt gör vad han kan för att upplysa den som synes vara närmast berörd av kravet. Därefter gör Lindskog en genomgång av rättsfall där en åtgärd haft preskriptionsbrytande effekt trots att åtgärden inte vidtagits mot person som haft rätt att ta emot påbud.¹ Någon enhetlig praxis som anger att preskription endast avbryts om den vidtas mot en person som haft rätt att ta emot påbud kan alltså inte anses finnas.
- 2.4 I aktuellt mål är det ett inkassobolag som sänt det preskriptionsbrytande brevet. Inkassobolag har generellt en viktig roll i samhället genom att bistå borgenärer att få betalt för varor och tjänster och att upprätthålla betalningsmoralen. Inkassoverksamhet är tillståndspliktig, inkassobolag ska följa god inkassosed och står under Datainspektionens tillsyn. De bidrar till att skapa ordning och reda vid indrivning av fordringar. Inkassobolag skickar en mycket stor mängd brev med preskriptionsbrytande syfte. Ett inkassobolaget har normalt ingen relation alls till den gäldenären som det sänder skriftlig erinran till. Arbetet är i hög grad automatiserat och inkassobolag uppdaterar löpande gäldenärernas adresser utifrån förändringar i folkbokföringsregistret. Till vem och vilken adress ett

---

¹ Lindskog, Preskription, e-bok fjärde upplagan, avsnitt 7.5.1

inkassobolag sänder en skriftlig erinran baseras på registeruppgifter, om inte inkassobolaget får andra uppgifter från gäldenären.

- 2.5 Att en person har förvaltare enligt 11 kap. föräldrabalken (FB) anges inte i något nationellt register. Det är endast genom information från gäldenären eller förvaltaren eller genom egna efterforskningar som inkassobolaget kan få sådan information. Högsta Domstolen har genom flera rättsfall förtydligat hur preskriptionsavbrott uppnås genom att sända skriftliga krav till gäldenären. Med hänsyn till den praxis som har etablerats anser Europainkasso att ett krav som ett inkassobolag sänder till en gäldenär på dennes folkbokföringsadress får anses vara att på ett förnuftigt sätt ha gjort vad man kan för att upplysa den som synes vara närmast berörd av kravet. Ett klargörande från Högsta Domstolen hade dock varit att önska.
- 2.6 Hovrätten har i sitt beslut vidare angett att det i förarbeten och doktrin beträffande omyndig, vilka nu är tillämpliga på personer som har förvaltare med omfattning att förvalta egendom, angetts att behörighet att förvalta egendom korresponderar med behörighet att ta emot ensidiga rättshandlingar angående denna egendom, såsom uppsägning, krav, förklaring om avtals hävande och liknande.
- 2.7 Europainkasso anser man av detta inte kan dra slutsatsen att en skriftlig erinran enligt preskriptionslagen till en person med förvaltare inte innebär preskriptionsavbrott. De ensidiga rättshandlingar som nämns ovan sänds normalt från någon som har en närmare relation till mottagaren eller åtminstone insikt i huruvida en person har förvaltare eller ej. Avsändaren i dessa fall förväntar sig även normalt någon form av återkoppling i form av återlämnade av egendom, betalning eller liknande och blir därmed varse sitt misstag att sända till icke behörig person. Sällan har följden av att åtgärden sänts till en icke behörig person en lika drastisk följd som preskription innebär. Ett inkassobolag förväntar sig sällan någon respons på ett preskriptionsbrytande brev. Mottagaren av en skriftlig erinran saknar möjlighet att agera på sätt innebär att erinran mister sin preskriptionsbrytande karaktär. Det finns inte heller något krav att mottagaren öppnar, läser eller förstår innehållet i erinran.
- 2.8 I jämförelse med tidigare formen av omyndigförklaring skiljer sig den nuvarande formen av förvaltarskap eftersom omfattningen av förvaltarskapet ska anpassas individuellt till huvudmannens behov. Omständigheten att förvaltarskap finns behöver därmed inte innebära att personen inte generellt kan ta emot ensidiga rättshandlingar. Det saknas dock vägledande avgörande som berör vilken bärning uttalandena i förarbetena och doktrin som gällde förhållandena innan

omyndighetförklaring av vuxna ersattes av förvaltare har på behörigheten att ta emot ensidiga rättshandlingar.

- 2.9 Europainkasso menar att det här även ska beaktas att den preskriptionstid om tre år som gäller för konsumentfordringar är mycket kort. Det kan ta tid innan borgenären får uppgift om förvaltare och får utrett vilken omfattning ett sådant har och vad det innebär. Skillnaden mellan underårighet, som enkelt kan noteras genom födelsedata, är i detta avseende betydande.
- 2.10 Europainkasso har bett föreningen Svensk Inkasso att yttra sig i målet beträffande föreningens uppfattning om behovet av vägledande avgörande i de frågor som målet berör. Yttrandet biläggs, **bilaga 1**. Föreningen, genom dess ordförande, anger att branschen efterfrågar ett klargörande vad som gäller när de hanterar fordringar mot personer under förvaltare. Föreningen lyfter fram svårigheten att få vetskap om förvaltare och den stora mängd kravbrev med preskriptionsbrytande innehåll om inkassobolagen sänder årligen.
- 2.11 Europainkasso, som är medlem i Svensk Inkasso, vet att frågan om hantering av indrivningsåtgärder mot personer som har förvaltare har varit uppe till behandling i föreningen och att medlemmar, liksom Europainkasso, efterfrågat tydliga regler att förhålla sig till.
- 2.12 Föreningen Svensk Inkasso lyfter också frågan om förvaltarens eventuella skyldighet att bevaka post till huvudmannens folkbokföringsadress samt skyldighet att meddela borgenären att erinran sänts till person som står under förvaltare. Även för förvaltare får det anses viktigt att det klargörs hur de ska agera i detta avseende.
- 2.13 Det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta Domstolen. Europainkasso begär att prövningstillstånd meddelas.

3 SKÄL SOM ÅBEROPAS FÖR ATT AVGÖRANDET SKA ÄNDRAS

- 3.1 Hovrätten har bedömt att Europainkasso har visat att det sänt en stor mängd brev med preskriptionsavbrytande innehåll till Sven Hedenhult, och att risken för att någon treårsperiod förflutit utan att något meddelande kommit fram till hans folkbokföringsadress framstår som försumbar. Hovrätten har också bedömt att omständigheten att Sven Hedenhult haft särskild postadress under del av den period som är relevant i målet inte inneburit att han saknat anledning att bevaka posten på sin folkbokföringsadress.

- 3.2 Målet återredovisas från kronofogdemyndigheten 2006-10-19 efter att ha legat för utmätning under två år. Utmätning ägde rum under perioden. Under den följande treårsperioden sände Europainkasso tio brev till Hedenhult med preskriptionsbrytande innehåll till hans folkbokföringsadress. Europainkasso hade vid denna tidpunkt ingen kännedom om att Sven Hedenhult hade förvaltare. Först 2009-12-01 fick Europainkasso brev från hans dåvarande förvaltare Rita Tervahauta som bad dem ändra till hennes adress. Därefter sände Europainkasso skriftlig erinran till både Hedenhults folkbokföringsadress och Riva Tervahautas adress. Det har fram till tidpunkten då förvaltaren kontaktade Europainkasso inte funnits omständigheter som föranlett Europainkasso att närmare utreda huruvida Hedenhult haft förvaltare. Det hade inte heller framkommit något som föranlett Europainkasso att betvivla att Hedenhult nåtts av de brev som det sänt honom. De åtgärder Europainkasso har vidtagit för att uppnå preskriptionsavbrott har varit rimliga och förenliga med etablerad praxis.
- 3.3 När Europainkasso fick vetskap om att Hedenhult var satt under förvaltarskap har det sänt breven till förvaltarens adress. Genom att sända kravbrev med preskriptionsbrytande innehåll till Hedenhult på hans folkbokföringsadress under period då Europainkasso inte haft vetskap om eller borde förstått att Hedenhult hade förvaltare har preskriptionsavbrott skett. Under dessa förhållanden kan inte Hedenhults förvaltarskap innebära att preskriptionsavbrott inte skett. Hovrättens beslut är felaktigt och ska ändras. Verkställighet av utslaget ska därför ske.
- 4 OMSTÄNDIGHETER m.m.**
- 4.1 Europainkasso vidhåller i sak vad som tidigare angetts. Om prövningstillstånd meddelas Europainkasso vill få tillfälle att yttra sig innan målet slutligt avgörs.

Som ovan,

Monika Vulin

Stockholm, 2020-12-03

Inkassobranschens behov av klargörande rörande preskriptionsavbrott vid förvaltare

Bakgrund

Hovrätten för Övre Norrland fattade 2020-10-20 beslut i ett ärende (ÖÅ 368-20) som rörde möjligheten för en borgenär att åstadkomma ett preskriptionsavbrott enligt preskriptionslagen i fall där gäldenären i fråga står under förvaltare.

Fordringsägaren i det målet, Svenska Europainkasso AB, har bett mig redogöra för inkassobranschens syn på avgörandet samt behovet av vägledning från Högsta Domstolen i frågan.

Behov av klargörande av rättsläget

Svensk Inkasso är branschorganisationen för den svenska inkassobranchen och företräder branchen i frågor som bland annat rör lagstiftning och rättstillämpning. I princip samtliga större inkassoföretag i Sverige är medlemmar i föreningen.

Inkassoföretagen företräder ett stort antal borgenärer och agerar i många fall själva som fordringsägare efter att ha förvärvat fordringar från tidigare borgenär. Många av de fordringar som hanteras är sådana att preskription skulle kunna inträda om preskriptionsavbrott inte åstadkoms. Inkassoföretagen sänder därför varje år hundratusentals brev med preskriptionsbrytande innehåll till en stor mängd gäldenärer i syfte att erinra dem om fordringsanspråk.

De flesta inkassoföretag skickar de preskriptionsbrytande breven till gäldenärernas registrerade folkbokföringsadresser eftersom gäldenären normalt sett har anledning att bevaka sin post där (jmf. NJA 2012 s. 172). Det ligger därför alltid närmast tillhands att skicka brev till denna adress – även om exempelvis en särskild postadress finns registrerad.

Högsta domstolen har tidigare klargjort att det inte krävs att en gäldenär tar del av innehållet i ett preskriptionsbrytande brev – eller för den skull ens öppnar brevet – för att brevet skall anses ha kommit gäldenären tillhanda (jmf. NJA 1996 s. 809, NJA 1998 s. 750 och NJA 2012 s. 172).

Det saknas idag ett nationellt register över vem som står under förvaltare och det är därför i princip inte möjligt för en fordringsägare att veta huruvida ett sådant föranstalts utan att kontrollera detta i varje enskilt fall. Inkassoföretagen uppmärksammas i många fall inte heller

på förekomsten av ett förvalterskap av förvaltaren trots att en stor mängd skrivelser tillställs gäldenären. Om detta beror på att förvaltaren saknar kännedom om skrivelserna eller om det beror på att förvaltaren anser att det ligger i gäldenärens intresse att inte uppmärksamma inkassoföretaget på förvalterskapet är naturligtvis omöjligt att veta. I de fall inkassoföretaget faktiskt får kännedom om ett förvalterskap skickas post därefter normalt till förvaltaren.

Mot bakgrund av den stora mängd preskriptionsbrytande brev som skickas från våra medlemsföretag och mot bakgrund av de hinder som föreligger avseende möjligheten att på ett strukturerat sätt efterforska förekomsten av ett förvalterskap finns ett behov från branschens sida till ett klargörande av rättsläget så att inkassoföretagen vet vad som krävs för att kunna åstadkomma ett preskriptionsavbrott i fall där en gäldenär är ställd under förvaltare.

Framförallt önskar branschen svar på följande frågor:

- Är det tillräckligt att skicka brev med preskriptionsbrytande innehåll till en gäldenärens folkbokföringsadress för att åstadkomma preskriptionsavbrott i fall där gäldenären är ställd under förvalterskap?
- Är en gäldenär som är ställd under förvalterskap behörig att alls ta emot preskriptionsbrytande brev?
- Har förvaltaren någon anledning att bevaka post som kommer till gäldenärens folkbokföringsadress eller någon annan skyldighet att uppmärksamma en borgenär på gäldenärens eventuella bristande behörighet att ta emot preskriptionsbrytande brev?

Högsta domstolen bör därför bevilja prövningstillstånd i frågan.

Med vänliga hälsningar,

Fredrik Engström, ordförande Svensk Inkasso

Fredrik Engström, advokat
Engström & Hellman Advokatbyrå AB
Spannmålgatan 19
411 05 Göteborg

Direkttel: 031-757 99 03
E-post: fe@engstromhellman.se